

Dia 1

'Help, mijn kind moet kiezen!'

Maandag 6 oktober 2025

Online oudervoorlichting havo 4, vwo 4 en 5

We gaan om 19.30 beginnen

*Uw camera en microfoon staat uit.
U kunt reageren via de chatfunctie*

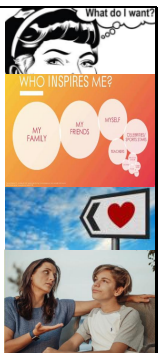
Dia 2

Inhoud

1. Leren kiezen?
2. Wat valt er te kiezen?
3. Keuzebegeleiding op school
4. Uw rol als ouder
5. De eerste stap...
6. De laatste tip!

Vragen via de chat (20 min)

Wat ik vandaag vertel is op basis van eigen ervaring met het voeren van veel loopbaangesprekken, het lezen van vele onderzoeken en vele jaren scholing. Ik ben geen opvoedkundige of hersenonderzoeker.

Dia 3

1. Leren kiezen?

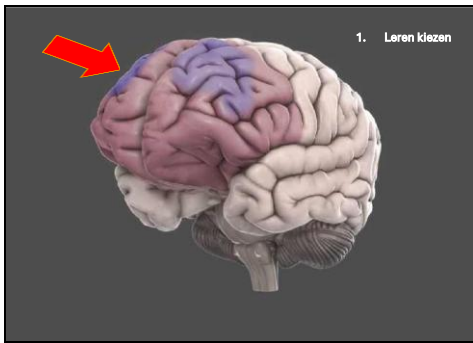

Waarom is leren kiezen zo belangrijk?

Als één ding duidelijk moet zijn: kiezen is geen exacte wetenschap, het is niet het zetten van een aantal (rationele) stappen met de garantie dat daar een perfecte keuze uitrolt. Iedereen kiest namelijk anders.

We kunnen wel zeggen welke factoren kunnen bijdragen aan een meer duurzame en succesvollere studiekeuze.

Dia 4

Daarbij komt dat jongeren in een leeftijdsfase zitten die het kiezen van zoiets abstracts als een studie, er niet eenvoudiger op maakt.

We kijken hier naar de prefrontale cortex (paarse gebied). Ratio en emotie zijn nog niet (goed) met elkaar verbonden. Dit is lolliig, want pubers durven meer.

Dia 5

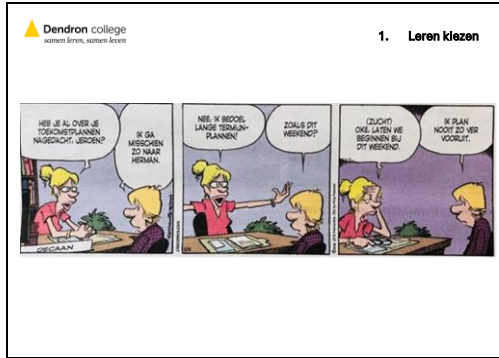

Het volwassen brein kan je vergelijken met vierbaanswegen: de verschillende hersenhelften zijn in staat om snel en efficiënt de communiceren. De hersenen van jongeren lijken op een bos vol met kronkelweggetjes. Ze zitten niet vast aan gebaande paden en zijn daardoor creatiever (ze kunnen bijvoorbeeld goed goed 'out of the box' denken).

Aan de andere kant kunnen ze minder goed de consequenties van hun keuzes overzien en niet altijd hun impulsen beheersen. Typisch puber gedrag.

Dat verklaart waarom ouders en jongeren vaak anders tegen bepaalde dingen aankijken en andere afwegingen en keuzes maken...

Dia 6

*Korte termijn regeert dus! Vervolg onderzoek van hersenonderzoeker Eveline Crone nuanceert dit enigszins. Het onderzoek geeft aan dat ze zeker wel een verbinding maken tussen die beide hersen helften. Maar alleen al ze er het **nut** van inzien. Een afspraak met een liefde of vriendje zullen ze niet vaak vergeten. Goed willen zijn in een sport, dan willen ze wel trainen, dan kunnen ze wel plannen*

Dia 7

Daarbij komt ook nog bij dat kiezen in de huidige tijd, de tijd van generatie Z (1997- 2012) iets anders is dan kiezen in onze tijd (Generatie X (1965-1980) of de Millennials, generatie Y, 1981-1996)

Neem de smartphone. Veel prikkels, veel informatie, welke informatie is de juiste? Welk algoritme bepaalt de informatiebubbel waar je in zit?

Daarentegen heeft de jeugd meestal wel door wanneer informatie wel of niet klopt

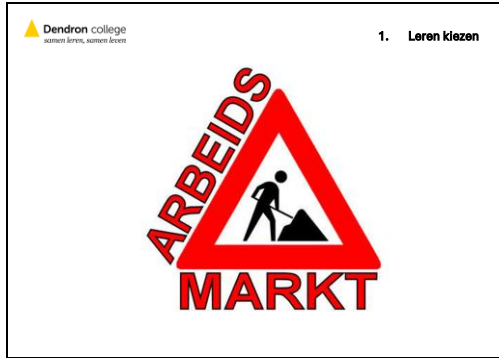
Dia 8

Er valt veel te kiezen! Ongeveer 1200 hbo bachelor opleidingen ongeveer 440 wo bachelor opleidingen inclusief Engelstalige opleidingen. Een andere terminologie. Een andere wereld voor sommige leerlingen. Overgang van scholier naar student is voor sommige leerlingen een grote stap.

Je ziet ook, hier op het Dendron, naar verhouding veel leerlingen die een studie kiezen die 'duidelijk' is zoals de pabo of geneeskunde.

Dia 9

Leuk zo'n studie, maar kan je er ook wat mee? Ik zal verderop in deze presentatie met overtuiging zeggen 'volg je hart' maar het kan zeker nuttig zijn te kijken naar baankansen.

*Als je puur kijkt naar wat de maatschappij nu nodig heeft, zijn er echt wel opleidingen te noemen met baangarantie. Welke sectoren zouden dat zijn?
(Reacties vragen via de chat)*

Universiteit van Maastricht deed er onderzoek naar: techniek (mbo/hbo/wo), zorg, onderwijs!

De vraag blijft: sluiten huidige opleidingen aan op de veranderende arbeidsmarkt? Waar leer ik voor? Invloed van robotisering en ai.

In de huidige tijd is flexibiliteit erg belangrijk: een leven lang leren. Wie doet nu nog het werk waar hij/zij voor opgeleid is?

Misschien belangrijker dan de inhoud van je studie: je persoonlijke kwaliteiten!

Top 5 meest gevraagde vaardigheden:

- *probleemoplossend vermogen,*
- *teamwork,*
- *IT-vaardigheden,*
- *Creatief denken*
- *Communicatievaardigheden*

Dia 10

1. Leren kiezen

1 op 3

'de verwachting is niet uitgekomen' (51%),
 'verkeerde studiekeuze gemaakt' (50%),
 'de manier van onderwijs sloot niet aan' (37%),
 'de studie was te zwaar' (33%)
 'onvoldoende gemotiveerd' (27%).

Landelijk is er veel studie uitval of switch gedrag tussen opleidingen. Deze cijfers zijn uit 2022. Actuele cijfers voor het Dendron zijn moeilijk te achterhalen i.v.m. AVG. Bij ons is het ongeveer 1 op de 5 die stopt of van studie wisselt.

Dia 11

 Dendron college
samen leren, samen leven

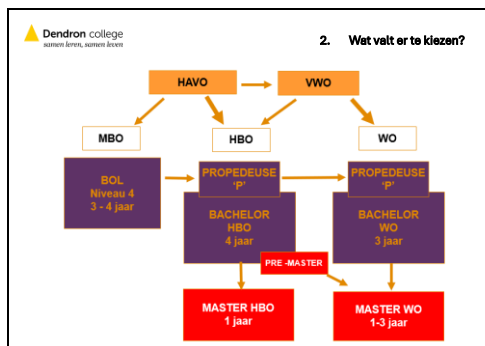
2. Wat valt er te kiezen?

(doorstroomroutes)

In dit onderdeel gaan we het hebben over de keuzemogelijkheden binnen het Nederlandse onderwijssysteem.

Dia 12

Een belangrijkste vraag die uw zoon of dochter zich moet stellen is: welk type onderwijs past bij mij als persoon!

Anekdote: leerlinge vwo 5 die sluit een ambacht te leren op mbo.

Dia 13

Dendron college samen leren, samen leven		2. Wat valt er te kiezen?
MBO		HBO
✓ Meer nadruk op praktijk dan op theorie. ✓ Meer verplichte lesuren. ✓ Meer uitleg en ondersteuning. ✓ Goede begeleiding.	LESVORM	✓ Meer nadruk op theorie dan op praktijk. ✓ Minder lesuren.
	BEGELEIDING	✓ Grote zelfstandigheid. ✓ Goede begeleiding door studieadviseur maar meer op eigen initiatief.
✓ Studiestof in kleine stukken en veel herhaling. ✓ Korte toetsen: aantonen dat je iets WEET. ✓ Minder voorbereiding voor lessen. ✓ Stages met begeleiding.	STUDIESTOF	✓ Sneller door studiestof ✓ Langere toetsen: aantonen dat je iets BEGRIJPT. ✓ Zelf plannen en organiseren bij studeren.
	PRAKTIJK	✓ Meeloopstage en afstudeerstage. ✓ Meer eigen verantwoordelijkheid.

*Voor havisten: verschil mbo en hbo
 Bij het mbo krijg je vaak
 vrijstellingen als je een havo
 diploma hebt.*

Dia 14

Dendron college samen leren, samen leven		2. Wat valt er te kiezen?
HBO		UNIVERSITEIT
✓ Les, hoorcolleges, practica	LESVORM	✓ Hoorcolleges, werkcolleges, practica
✓ Meer contacturen		✓ Minder contacturen
✓ Vaste klas, persoonlijker		✓ Wisselende grotere groepen
✓ Veel samenwerken in opdrachten en projecten, maar ook zelfstudie		✓ Veel zelfstandig werken, soms in groepen
✓ Verplichte stage(s)		✓ Stage is mogelijk, maar minder vanzelfsprekend
✓ Bijna alle lesstof die getoetst wordt, komt aan bod tijdens de lessen		✓ Niet alle stof komt aan bod tijdens colleges (veel zelfstudie)

*Voor vwo-leerlingen: verschil hbo
 en universiteit. Een vwo-diploma is
 en blijft waardevol, ook als je besluit
 hbo te gaan doen!*

Dia 15

3. Keuzebegeleiding op school

*Wat doet het Dendron aan
 keuzebegeleiding?*

Dia 16

3. Keuzebegeleiding op school

Begeleiding tijdens mentorlessen en - gesprekken

- ✓ Maken van een plan, netwerk maken
- ✓ O.a. competentie- en persoonlijkheidstest maken
- ✓ Loopbaandossier
- ✓ MENTORGESPREKKEN tussen leerling en mentor
- ✓ DRIEHOEKSGESPREKKEN tussen leerling, mentor en ouder
- ✓ STIMULEREN LOB-ACTIVITEITEN bijv. (online) open dagen / meeloopdagen / (eendags)-stages
- ✓ Specifieke vragen over selectie, aanmelding, opleidingen: studiecoördinator

Compas profielen & vakken studenten open dagen bezopen onderwijsinstellingen keuzeplan mijn dossier

Leren reflecteren (nadenken) over ervaringen. Wat vind ik ervan? Past het bij mij?

Dit jaar een nieuwe opzet van het LOB-programma op basis van de resultaten van een leerling-enquête

Hebben studiekeuze- en interesstetsten zin? Wel als je ze goed bespreekt!

Dia 17

3. Keuzebegeleiding op school

Activiteiten binnen en buiten de school

- ✓ 3, 4 en 6 november hbo/wo voorlichtingsavonden. **Inschrijving gesloten.** Leerlingen ontvangen rooster via schoolmail.
- ✓ vwo 4: vrijdag 6 oktober 2025 Radboud Try out: kennismaking wo
- ✓ havo 4: maandag 2 februari 2026 Fontys Venlo: kennismaking hbo
- ✓ Op niveau: Gastlessen en informatie voor HV456: start na de herfstvakantie. Informatie via de monitor.
- ✓ Bezoek open dagen, meeloopdagen, proefstudies, ééndagsstages
- ✓ Vertofaanvraag altijd via leerlingcoördinator
- ✓ Nieuwsbrieven ouders in september en december.

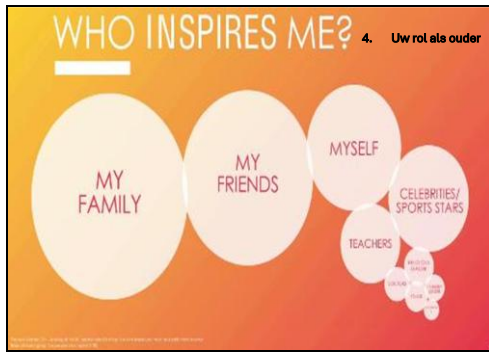
Dia 18

4. Uw rol als ouder

WIJ STAAN ACHTER JE !

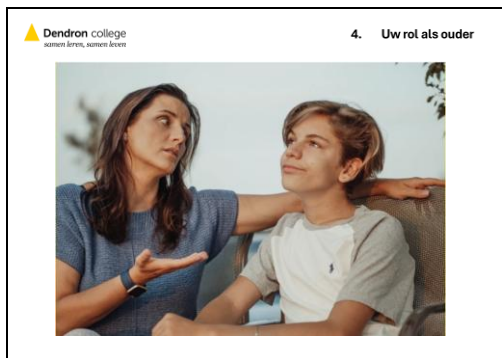
Dia 19

Onze LOB-begeleiding op school heeft grenzen:
U speelt een zeer grote rol!
Misschien wel de belangrijkste. Al zal uw zoon /dochter dit niet dagelijks tegen u zeggen...

U bent belangrijk!

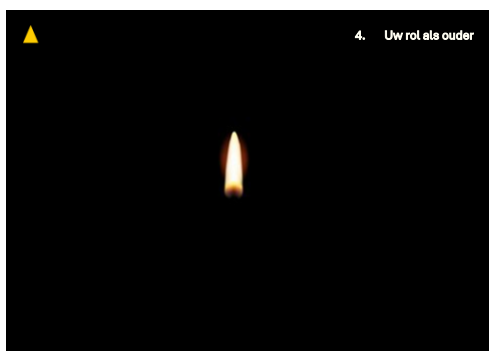
Dia 20

U zult thuis het gesprek moeten aangaan.
Staat u mij toe een 5-tal tips over gesprekstechnieken te geven.
Een voorwaarde is, voordat je in gesprek gaat, dat er verbinding is.
Check of je in contact bent. Of het gesprek 'stroomt'.

De beste gesprekken zijn terloops, niet als er veel nadruk op ligt. In de auto naar het sporten, aan tafel...

Dia 21

Ga op zoek naar het vlammetje, de vonk, de **drijfveren** van je kind!

Interesses kunnen vluchtig zijn:
Ik ga een sportopleiding doen want ik hou van sporten (interesse)
Ik ga een sportopleiding doen want ik vind het fijn om een team te managen en te motiveren (drijfveer)

Valkuil is om vooral te denken in studierichtingen.

Kleine tegenvaller, uw kind heeft misschien geen zin om vandaag of morgen over zijn/haar drijfveren te praten... en zelfs al zouden ze het willen, het is vaak moeilijk om de juiste woorden te vinden.

Dia 22

Als u het gesprek aangaat: laat **O**ordelen, **M**eningen, **A**dvies wat vaker achterwege in een gesprek.

Dit is moeilijk, omdat u het beste voor heeft met uw kind. U kent uw kind het beste, u deelt een stuk DNA met hem of haar.

Maar uw zoon of dochter is een uniek persoon, die opgroeit in een andere tijd.

*Het is verleidelijk om te vertellen hoe het er in uw tijd aan toeging en dit kan ook waardevol zijn: maar het gevaar bestaat dat u teveel gaat **projecteren** ('als je het nu ook zo doet, want ik het heb het ook zo gedaan') of gaat **compenseren** ('ik wil zo graag dat jij de kansen grijpt die ik nooit gehad heb....')*

*Een andere wondermiddel: smeer meer **NIVEA** (Niet, Invullen, Voor, Een, Ander)*

Dia 23

Ik geef toe, deze kan heel raar overkomen. Ik heb ook getwijfeld of ik deze op moest nemen in mijn verhaal. Ik vrees daarom dat ik deze even echt moet uitleggen. Het is geen gesprekstechniek, maar een houding. Het gaat erom dat je nabij bent. Beschikbaar. Bij sommige pubers werkt het niet om heel proactief in contact te gaan.

Probeer aan te voelen hoe de vlag erbij hangt.

Dia 24

*Deze gebruik ik constant in loopbaangesprekken: **L**(uisteren), **S**(amenvatten) en **D**(oorvragen)*

'Hoor ik je net zeggen dat....'

'..... bedoel je dat?'

'Klopt het dat.....?'

Het zorgt voor de nodige structuur in de gedachtestroom van uw kind

Dia 25

Denk In Kwaliteiten (van de puber).
Volg je kind. Hierdoor wordt je als ouder misschien milder.

Wat lukt wel, wat gaat wel goed, waar zie je de passie (wel)?

Irritatie over zaken die de puber niet oppakt, verandert in verwondering.

Je ziet het vaak: de ouder die voorop loopt tijdens open dagen en de mokkende puber erachteraan.

Volg je kind: is hij/zij goed in beargumenteren, kan hij/zij zaken goed onder woorden brengen, volg dan die argumentatie en gebruik LSD. Reageert je kind vanuit emotie /gevoel (maar kan het het niet goed verwoorden) signaleer en benoem.

Dia 26

*En de laatste. Vooral: **Samen Op Pad** Leerlingen, onder de indruk van de nieuwe omgeving, hebben vaak een neutrale partij nodig, die meer afstand kan nemen en de juiste vragen kan stellen tijdens open dagen. Maak met je kind een planning.*

Dia 27

Samenvattend:

Een (studie)keuze maken is een PROCES, vergt een tijdsinvestering. Nogmaals: begin op tijd (zeker op havo 4!)

*Uw kind maakt de puzzel, niet u!
U helpt mee met de randjes, u sorteert stiekem op kleur.*

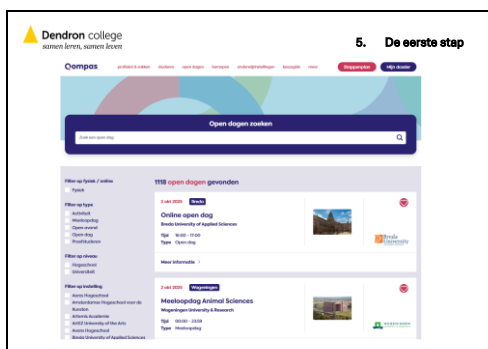
Als de puzzel door de kamer vliegt uit frustratie, help mee met opruimen en terugleggen...

Dia 28

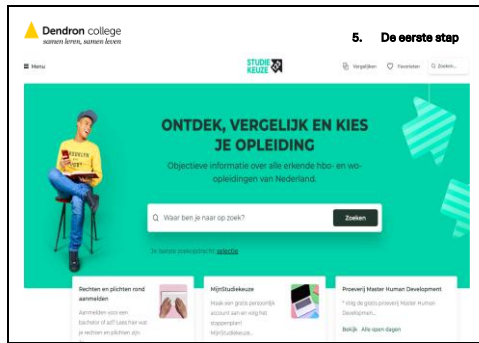
Waar begin je met zoeken naar de juiste vervolgopleiding of de juiste keuze? Begin met het maken van een planning.

Dia 29

Vaak begint het op internet. Gebruik betrouwbare sites! Bijvoorbeeld de site van Qompass.

Dia 30

Tweede tip:

www.Studiekeuze123.nl !

Betrouwbare informatie vanuit het ministerie van Onderwijs.

Zeer volledig!

TIP: van profiel naar studie of studies vergelijken bekijken

Dia 31

Derde tip:

Ga naar sites van Hogescholen Universiteiten in de buurt (om te beginnen). Zij hebben vaak aparte voorlichtingssites met veel informatie en filmpjes.

En laat bij bezoek aan (online) opendagen je (school)emailadres achter! Zo wordt je op de hoogte gehouden!

Dia 32

Dia 33

 6. De laatste tip

Kies een 'pi'

- ☐ 1. Pien pi aab
- ☐ 2. Kutti pi
- ☐ 3. Tipon Chen pi
- ☐ 4. Crostata pi pesce spada

Stuur een 1, 2, 3 of 4 via de chat!

Dia 34

 6. De laatste tip

Kies nogmaals

- ☐ 1. Snert
- ☐ 2. Stampot
- ☐ 3. Bitterballen
- ☐ 4. Haring

En nu nogmaals!

*Hoe kies je zelf? Op **ERVARING!** In dit geval: wat je geproefd hebt!*

Dia 35

 6. De laatste tip

Studiesuccesfactoren

1. Studiestress	(ik ga goed om met studiedruk)
2. Studiemotivatie	(ik wil dit graag!)
3. Toekomstbeeld	(ik weet waar ik naartoe wil!)
4. Zelfvertrouwen	(ik kan dit!)
5. Studiediscipline	(ik kan me ertoe zetten!)
6. Studiebegeleiding	(ik durf hulp te vragen!)
7. Studieregie	(ik zet zelf stappen!)
8. Sociale omgeving	(ik voel me er thuis!)

Onderzoek naar studiesucces: dit zijn succesbepalende factoren (geldt ook voor de middelbare schooltijd overigens!)

Dia 36

Als afsluiting van deze avond. Een doordenkertje...!

Dia 37

Laten we er samen voor zorgen dat dit vraagteken bij uw zoon of dochter....

Dia 38

.... dit uitroepteken wordt!!

Heeft u nog vragen? Stel ze via de chat!

Dia 39

